

СОЦІАЛЬНО-ІННОВАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

В.І. Куценко, д-р екон. наук, професор

ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України», м. Київ

Г.І. Євтушенко, канд. екон. наук, доцент

Університет державної фіскальної служби України, м. Ірпінь

В останні роки, в умовах інтенсифікації глобалізаційних процесів посилюється вплив зовнішніх факторів на розвиток національної економіки, зокрема на її соціалізацію. У світовому виробництві зростає частка соціальної сфери, послуг, знань. Нині в розвинених країнах світу в соціальному сегменті економіки зосереджено від 70 до 80 % валового внутрішнього продукту і стільки ж – зайнятих, дві третини – капітальних інвестицій, великі обсяги різних видів нематеріальних активів.

У досягненні значних результатів соціально-економічного розвитку показовим є приклад Німеччини, що стало можливим завдяки реалізації розробленої Л. Ерхардом концепції соціалізації ринкової економіки. Саме ця країна не лише пододала соціально-економічні проблеми після Другої світової війни, але й стала однією з найрозвиненіших країн світу. Адже успішний розвиток економіки можна досягти лише на тлі соціального спокою.

Тому зростання рівня соціалізації економіки є одним із чинників забезпечення сталого її розвитку. Соціалізацію економіки зумовлюють освіта, культура, охорона здоров'я, наука. Останнім часом в нашій країні спостерігаються негативні процеси в їх розвитку. Внаслідок цього за рівнем захворюваності та смертності Україна посідає одне з перших місць у Європі, а за тривалості життя – одне з останніх. Також нині суттєво знизився показник престижності праці науковця, освітянина, діяльність яких сприяє зростанню людського капіталу, забезпеченню інноваційної рівноваги. Так, науку в нас престижною вважає менше 9 % населення, тоді як, приміром, у США цей показник сягає 50 %, а кожен четвертий житель вважає її дуже престижною. Тож не дивно, що наша країна відстає від США за продуктивністю праці у 5-6 разів [1; 2].

Причинами існування такого стану є:

- дефіцит бюджетного фінансування соціальної сфери й науки;
- катастрофічно низька вартість робочої сили, перш за все в гуманітарній та науковій сфері (нині середній показник оплати праці науковця в Україні країни менший, ніж, скажімо, у сусідній Польщі);
- слабкість комунікаційних зв'язків, методологічної та методичної бази управління як соціальною сферою в цілому, так і її складовими;
- незадовільна динаміка розвитку інноваційних процесів у соціальній сфері [3, с. 55-60].

Подолання цих негативних процесів має сприяти:

- підвищення інноваційної активності в усіх сферах соціально-економічного спрямування;
- збільшення коштів (у тому числі за рахунок їх диверсифікації), як спрямовуються на фінансування науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт за напрямками діяльності;
- забезпечення постійного зростання рівня бізнес-культури керівників різного рівня вищих навчальних закладів та наукових установ на етапі післядипломної освіти, в напрямку оволодіння ними знаннями щодо комерціалізації освітнього та наукового потенціалу тощо;
- надання необхідних ресурсів для формування відповідної інфраструктури для здійснення інноваційної діяльності;
- підвищення інвестиційної привабливості соціальної сфери, що має істотно вплинути на розвиток інноваційної діяльності;
- сприяння посиленню взаємозв'язку між можливостями та потребами реального сектора економіки та потенціалом освітніх і наукових закладів тощо.

Таким чином, подальша соціалізація економіки дозволить більш повно використати власні ресурси для забезпечення інноваційного розвитку економіки та соціального комплексу швидкого розвитку ринку знань; активного розвитку соціальної сфери.

Перелік посилань:

1. Куценко В.І. Соціальний вектор економічного розвитку: монографія / В.І. Куценко; під наук. ред. д.е.н., проф., акад. НАН України Б.М. Данилишина. – К.: Наукова думка, 2010. – 736 с.
2. Куценко В. Нова парадигма розвитку освіти в контексті глобалізації та Четвертої промислової революції / Віра Куценко. – Beau Bassin: LAP LAMBERT Academic Publishing RU, 2018. – 64 р.
3. Нові інформаційні технології управління бізнесом. Збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції, 21 лютого 2018 року. – К.: Спілка автоматизаторів бізнесу, 2018. – 164 с.